

Handläggare
Sara Alvfeldt
Telefon: 0850809562

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd
2021-10-21

Remiss av Motion om språkkrav i äldreomsorgen

Svar på remiss från kommunstyrelsen angående motion från Sverigedemokraterna, dnr KS 2021/442

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

I motionen föreslås att socialförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan tillsammans med utbildningsförvaltningen för att genomföra ett obligatoriskt språktest med språkkrav enligt Socialstyrelsens rekommendationer. Vidare föreslås att socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen ska få i uppdrag att ta fram en plan för att genomföra språklyft för befintlig omsorgspersonal där behov finns

Norrmalms stadsdelsförvaltning anser att kärnfrågan, språkkompetens inom äldreomsorgen, är en viktig fråga som det dock redan finns fastställda kriterier (krav) för i anställningsprocessen och uppföljningen av nämndens verksamheter. Att lyfta språkkompetensen hos stadens medarbetare är ett viktigt område, vilket även återspeglas i Stockholm stads budget för 2021-2023. Mot bakgrund av stadens budget arbetar nämndens verksamheter redan i enlighet med intentionerna i motionen och förvaltningen anser att det arbete som redan görs motsvarar dessa anspråk.

När det gäller införandet av ett språktest anser förvaltningen att vård- och omsorgsarbetet är så komplext att det är svårt att konstruera ett test som kan avgöra om medarbetaren har de färdigheter som krävs för att klara arbetet. Enligt forskning är språk en färskvara och måste underhållas för att bibehållas. Språket utvecklas genom att personen regelbundet talar, lyssnar, skriver och läser. Förvaltningen anser därför att det är viktigt att det språkstödande arbetet blir en del av den ordinarie verksamheten och att det ger ett bättre resultat än att införa ett språktest.

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av en inkommen motion från Peter Wallmark (SD). Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda den 26 oktober 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreavdelningen.

Ärendet

I motionen föreslås att ett obligatoriskt språktest ska införas för nya medarbetare inom äldreomsorgens verksamheter.

Peter Wallmark (SD) skriver att den som behöver vård och omsorg ska känna sig trygg i att personalen förstår vad den äldre säger. I motionen lyfts fram att bristfälliga kunskaper i svenska språket kan bidra till missförstånd och därmed utgöra en risk för brukaren genom felaktig medicinering och vårdplaner. Ytterligare ett argument som framförs är att språkbrist hos nya medarbetare bidrar till merarbete för de som har goda kunskaper i svenska språket.

Det är mot denna bakgrund som motionen föreslår att socialförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan tillsammans med utbildningsförvaltningen för att genomföra ett obligatoriskt språktest med språkkrav enligt Socialstyrelsens rekommendationer. Vidare föreslås att socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen ska få i uppdrag att ta fram en plan för att genomföra språklyft för befintlig omsorgspersonal där behov finns

Synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att motionen lyfter en viktig kärnfråga, nämligen språkets roll i mötet med de äldre. I motionen lyfts endast det svenska språket som en tillgång. Förvaltningen vill bredda detta perspektiv genom att lyfta fram de medarbetare som har ett annat modersmål och se deras hemspråk som en tillgång. De äldre som är mottagare av vård och omsorg utgör inte en homogen grupp utan består av män och kvinnor med olika kulturella bakgrunder och språk. För dessa äldre är det en tillgång att få möta medarbetare som talar samma språk som dem, framförallt om man har tappat det svenska språket till följd av hög ålder och sjukdom.

När det gäller motionens förslag på ett språklyft för befintlig omsorgspersonal anser förvaltningen att det pågår flera olika typer av kompetenshöjande insatser som motsvarar detta anspråk.

Att lyfta språkkompetensen hos stadens medarbetare är ett viktigt område, vilket även återspeglas i Stockholm stads budget för 2021-

2023. Mot bakgrund av stadens budget arbetar nämndens verksamheter redan i enlighet med intentionerna i motionen och medarbetarnas språkkompetens finns med som en integrerad del i deras verksamhetsplaner. Vid nyanställningar ställs krav på kunskap i det svenska språket i både tal och skrift. De anställda ska kunna kommunicera med de äldre, deras anhöriga och sina kollegor samt kunna dokumentera. Detta krav omfattar även de verksamheter som bedrivs på entreprenad där språkkompetensen är inskrivet i befintliga avtal.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende har dokumentationsombud och erbjuder individuell handledning till de medarbetare som behöver extra stöd i svenska språket. Vård- och omsorgsboendet har även startat ”dokumentationsstugor” tre gånger i månaden. Syftet är att medarbetarna ska få återkoppling på en färdigskriven genomförandeplan utifrån bland annat språk och tydlighet.

Inom nämndens verksamheter pågår insatser för att höja medarbetarnas språkliga kompetens och stötta de personer som är i behov av extra stöd. Medarbetare utbildade till språkombud hjälper sina kollegor med bland annat dokumentationen.

Vidare så har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende beviljats kompetensutvecklingsmedel inom inriktningen utbildning och stöd i svenska språket inom äldreomsorgen. Syftet är att medarbetare med annan språkbakgrund får stärka upp sin svenska för att tillgodose den äldres behov vid kommunikation och informationsöverföring. En satsning pågår även där språket utvecklas med stöd från lärare och som har direkt koppling till konkreta arbetsuppgifter så som att skriva en genomförandeplan.

När det gäller motionens anspråk på att införa ett språktest vill förvaltningen anföra följande. I och med att vård- och omsorgsarbetet är så komplext är det svårt att konstruera ett test som kan avgöra om medarbetaren har de färdigheter som krävs för att klara arbetet.

Enligt forskning är språk en färskvara som måste underhållas för att personen inte ska tappa förmågan. Språket bibehålls och utvecklas genom att personen regelbundet talar, lyssnar, skriver och läser. Förvaltningen anser därför att det är viktigt att det språkstödande arbetet blir en del av den ordinarie verksamheten och att det ger ett bättre resultat än att införa ett språktest.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
stadsdelsdirektör

Gosia Holmberg
Avdelningschef

Bilagor

1. Motion om språkrav i äldreomsorgen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, stadsdelsdirektör	2021-10-04
Gosia Holmberg, avdelningschef	2021-10-03